

El govern espanyol argumenta que no tenia cap més sortida que apujar l'IRPF per a augmentar els ingressos de l'estat i disminuir així el dèficit públic. No hi havia alternatives fiscals que no repercutissin en les rendes del treball, precisament les més castigades per la crisi?

—Malauradament, el problema del dèficit només es resol fent créixer els ingressos, i això vol dir augmentar impostos. Però, d'una altra banda, hi ha una crisi econòmica profunda que requereix mesures per a recuperar la confiança i relançar el consum. I apujar impostos va contra aquest objectiu de reactivar l'economia. Tenim dues malalties, el dèficit i la crisi, i les receptes per a guarir-les són contràries. El govern espanyol intenta guarir la malaltia del dèficit, però al meu entendre l'ordre del tractament és equivocat: primer s'hauria de reactivar l'economia, és a dir, refer la confiança a les empreses i particulars per a reactivar el consum.

—Per a apaivagar el dèficit públic cal apujar impostos, d'acord. Però no necessàriament calia fer-ho a través de l'IRPF, també es podia haver fet a través de l'IVA. La tria més encertada era l'IRPF?

—Tècnicament, l'increment més raonable és el de la renda, perquè teòricament és un impost progressiu, és a dir, que paga més qui més té, i queda distribuït d'una manera més adequada. I, a més, s'escurça la diferència entre la tributació de la renda, que és al 21%, i la renda de capital, al 27%. Per tant, aquest impost, teòricament, és més just. Les mesures de reducció del dèficit són tècnicament perfectes, però paral·lelament hi ha elusió fiscal i frau fiscal, i si no s'hi posa remei la resta de mesures no tenen sentit.

—Si més no, socialment aniria bé de saber que es persegueix el frau.

—Efectivament, compensaria en certa mesura el fet que ara paguen els plats trencats fonamentalment les rendes mitjanes. El gran capital hauria de pagar molt més.

—La classe política té por, en el sentit que si s'intensifica la pressió, aquestes fortunes marxaran?

—A tot Europa, la progressivitat impositiva perd terreny a favor de la im-

“La gent comença a col·locar els seus diners a l'estranger per por d'un ‘corralito’”

Antoni Durán-Sindreu Buxadé (Barcelona, 1957) és professor de la Universitat Pompeu Fabra i assessor fiscal. Des de l'1 de gener, a més, és president de l'Associació Espanyola d'Assessors Fiscals. Assessora empreses i patrimonis familiars.

posició indirecta, perquè la circulació de capital és lliure, i en la mesura que posem impostos forts al capital, s'alimenta la tendència a la deslocalització dels diners. Hi ha un cert risc, però no és tan gran com sembla, perquè hi ha convenis d'intercanvi d'informació entre països. La imposició indirecta, l'IVA, per exemple, és més regressiva socialment, i més injusta, perquè tots paguem igual, però és la realitat al risc de deslocalització i la pèrdua de contribuents en determinats estats. Si aquesta por hi és —que hi és—, doncs posem els impostos sobre la venda.

—A parer vostre, doncs, s'hauria d'haver augmentat l'IVA i no pas l'IRPF?

—Sí, tot i que també caldria rebaijar les cotitzacions socials, perquè un impediment clar per a crear ocupació és que la fiscalitat en els sous és molt elevada.

—Augmentar l'IVA també és injust en el sentit que tots pagaran igual, al marge de la renda de cadascú.

—És cert, però a la llarga, en termes absoluts, els que més tenen hauran pagat més, perquè consumeixen més quantitat i productes de més valor. Els

que tenen pocs diners gastaran menys i, per tant, no resultaran tan perjudicats per l'increment de l'IVA. El camí més adient és augmentar l'IVA, alleugerir una mica la fiscalitat directa i abaixar les cotitzacions a la seguretat social per a fomentar la creació de feina.

—**Considerem que cal prendre en consideració la possibilitat d'una repatriació fiscal perquè les fortunes que són fora i no han pagat impostos puguin tornar a l'estat espanyol i d'alguna manera aportar liquiditat a les entitats financeres per a reactivar el crèdit a empreses i particulars?**

—Determinats països d'Europa com el Regne Unit, Alemanya i Suïssa han fet acords en aquest sentit. No es tracta d'una amnistia, amb la qual estaria radicalment en contra, perquè per a mi és una ensarronada per als qui hem pagat des del 1978 i seria un fracàs de l'estat de dret. Ara bé, una mesura amb un tipus fiscal que no sigui excessivament elevat, entre un 24% i un 27%, per a regularitzar aquella gent que no ha pagat, em sembla raonable en aquests moments. Haurien de pagar un peatge, que pot ser aquest tipus fiscal o bé subscriure deute públic a interès zero,

de manera que és un impost indirecte, perquè els obligues a subscriure deute públic en canvi de res. Això s'hauria d'estudiar seriosament.

—**Si més no oficialment, no apareix a l'agenda econòmica del nou govern espanyol.**

—No, pel que socialment representaria prendre una mesura d'aquest tipus. Però abans o després s'haurà de fer. Amb tot, jo abans prendria mesures per a tallar les vies més clares d'elusió fiscal, és a dir, deixar de pagar per procediments que, si bé són legals, estan al límit. Per exemple, si l'impost de societats actual és, de mitjana, d'un 25%, i el de renda a Catalunya és d'un 56%, si jo tinc molts ingressos i vull evitar de pagar el 56%, muntaré una societat i pagaré només el 25%. I no cometo cap il·legalitat.

—**Amb quines mesures s'evitaria aquesta picaresca legal?**

—Que l'impost de societats s'apliqui exclusivament a sectors productius, és a dir, a activitats econòmiques reals. Si sóc propietari de mig passeig de Gràcia i pels lloguers que cobro no vull pagar un 56%, poso els locals en una societat a nom de la meua dona, i pago un 25%. Però aquesta no ha de ser la filosofia. I això mateix passa amb les rendes de l'estalvi: pots fer una SICAV, que tributa a l'1%. Doncs és el moment de plantejar-se si aquestes societats no haurien de pagar un 25%. Si aquestes mesures es prenen, sí que creuré en un increment de l'IRPF en detriment d'un increment de l'IVA.

—**Si sobre el paper la recepta sembla tan fàcil, per què no es duu a terme?**

—Per manca de valentia política. Tots els polítics, tant els d'esquerres com els conservadors, abaixen el cap davant els grups de pressió econòmics. Un exemple clar: els futbolistes tributen a un 24%, tret que tinguin rendes inferiors a 600.000 euros, que tributen menys. Té sentit, que un jubilat pagui un 24%, i un futbolista mitjà pagui igual com a tipus fix? És una bogeria. I és cert que només amb els futbolistes no farem res, però la suma de petits detalls va omplint la bossa, i socialment generes confiança i vas cap a una societat tributàriament més justa. Tot plegat ha d'anar acompanyat de mesures per a estimular la contractació i per

JORDI PLEY

“Només veig conformisme i individualisme. Hem d'exigir un estat socialment just, hem de ser exigents amb els nostres polítics”

a fer circular el crèdit a particulars i empreses, que no s'apliquen, tampoc.

—**Les entitats financeres van rebre ajudes del FROB per a fer circular el crèdit, i no ho van fer. Per contra, hi va haver prejubilacions, i els sous dels directius superen el milió d'euros en la majoria dels casos.**

—Els sous d'aquests directius, que han fracassat en la gestió de les caixes, són èticament reprovables. I, d'una altra banda, és socialment injust que les administracions deixin de pagar els seus proveïdors i no passi res, mentre que les petites empreses que no poden pagar, ningú no les ajuda i, en canvi, inflem de diner públic les entitats financeres. Hem de canviar aquest sistema i fer un debat en profunditat sobre quin model d'estat del benestar podem tenir, perquè l'actual és insostenible.

—**Catalunya ja ha començat a retallar despesa. Penseu que el camí que segueix és l'encertat, en aquest sentit?**

—No sé si les mesures seran encertades o no, però fa el que ha de fer, reduir despesa. No és austeritat, és

que hi havia una despesa descontroladíssima a totes les administracions, i abans o després havia de rebentar tot. Les administracions no ens poden fer pagar a tots la crisi si abans no han tapat forats tan importants com l'elusió i l'evasió fiscal.

—**Assessoreu empreses i famílies amb patrimonis importants. Ja heu percebut interès per a col·locar el capital fora de l'estat espanyol?**

—Sí que hi ha una preocupació per saber si els seus diners són segurs si es queden a Espanya. La gent comença a tenir por i, de forma lícita, comença a col·locar els seus diners en uns altres països per por d'un *corralito*. La gent té por, és cert. Però jo crec que encara no hi ha raons per a tenir aquesta por, perquè el sistema financer espanyol és prou solvent per a evitar situacions com la que es va viure a l'Argentina. A mi em preocupa més una altra cosa: comença a haver-hi deslocalització de capital humà. Els joves preparats comencen a anar-se'n a uns altres països on hi ha una oferta de feina important. Hem d'anar molt en compte amb aquest fe-

nomen, perquè se'n va el capital humà de futur per a intentar fer créixer el país i ens quedem amb un capital humà que no és l'adient per a afrontar-lo. Hem de fer tant com puguem perquè qui té diners no se'ls emporti a un altre país, és clar, però si no fem una reforma del sistema educatiu i econòmic, el capital jove i preparat fugirà en massa.

—**A més d'endur-se els diners a uns altres països per por d'un *corralito*, hi ha temor per la solidesa de l'euro, que podria acabar dividit en dues monedes, una de forta i una de dèbil?**

—Sí, també hi és, aquesta preocupació. I seria un desastre que hi hagués dos euros, perquè les fortunes col·locades en països de segona divisió mirarien de situar els diners en països amb l'euro fort i, lògicament, països com Espanya quedarien molt empobrits. Les rendes marxarien, seria un desastre. Hi ha preocupació entre empresaris i famílies amb patrimoni, sobre què se'n farà, dels seus diners, si aquí tenim un euro de segona categoria. Amb tot, encara no som en el moment de tanta por que tothom té els diners a punt per a col·locar-los fora en massa. Falta confiança i sobra desconfiança. I em molesta molt que ho diguem tots, però continuem a casa nostra, no manifestem públicament el nostre desencant i no protestem.

—**Voleu dir que la societat civil està adormida?**

—Sí. Tothom té por, i ho comprenc, però la societat civil hem de començar a reaccionar davant els poders. I dir que s'ha acabat i que no ens aixequin més la camisa. No n'hi ha prou de quedar-se quiet per a no perdre la feina i oblidar-te del teu voltant. Som una societat individualista, s'ha perdut la solidaritat. Jo vaig viure activament el trànsit de la dictadura a la democràcia, i la implicació de la societat civil, en un país molt empobrit, era total. Ara no veig implicació ni trempera, només conformisme i individualisme. Hem d'exigir un estat socialment just i hem d'estar disposats a assumir riscos en aquesta defensa. I, sobretot, hem de tornar a ser exigents amb els nostres responsables polítics. Si no fem tot això, no hi tinc confiança, ni amb retocs en l'IVA o en l'IRPF.

Gemma Aguilera